

Oordeel: Gehandeld overeenkomstig de zorgvuldigheidseisen

Samenvatting: Omdat de toestand van patiënte in de nacht voorafgaande aan de levensbeëindiging acuut verslechterde, werd zij gesedeerd met dormicum en morfine. Vóór de sedatie had zij de arts op ondubbelzinnige wijze om euthanasie verzocht, had zij gesproken met de consulent die had geconcludeerd dat aan alle zorgvuldigheidseisen was voldaan en was de arts op basis hiervan voornemens het verzoek van patiënte in te willigen. De arts kon tot de overtuiging komen dat er sprake was van een vrijwillig en weloverwogen verzoek en van ondraaglijk en uitzichtloos lijden.

ORDEEL

van de Regionale toetsingscommissie euthanasie voor de Regio (...) betreffende de melding van levensbeëindiging op verzoek

van:

(...), huisarts

verder te noemen: de arts

bij:

(...)

verder te noemen: patiënte

geconsulteerd werd:

(...), huisarts, tevens SCEN-arts

verder te noemen: de consulent

1. PROCEDURE

De commissie heeft van de gemeentelijke lijkschouwer de stukken ontvangen als bedoeld in artikel 10 van de Wet op de lijkbezorging inzake de melding van de arts van levensbeëindiging op verzoek bij patiënte.

De navolgende stukken zijn ontvangen:

Formulier lijkschouwer

Formulier arts

Verslag arts

Verslag consulent

Aanvullende gegevens:

- specialistenbrieven
- patiëntenjournaal
- schriftelijke wilsverklaring

2. FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

Uit de verslaglegging van de arts en de consulent en de overige ontvangen gegevens is gebleken ten aanzien van:

a. Karakter van het lijden, voorlichting en alternatieven

Bij patiënte, een vrouw van 80-90 jaar, werd vier maanden voor het overlijden een longcarcinoom met ingroei in de thoraxwand vastgesteld. Als gevolg hiervan was een ribfractuur ontstaan. Er vond een behandeling plaats met radiotherapie. Een maand voor het overlijden bleek er echter sprake van een progressief ziektebeeld met een nieuwe ribfractuur. Enkele weken voor het overlijden werd pleuritis carcinomatosa geconstateerd. Genezing was niet meer mogelijk. De behandeling was uitsluitend nog palliatief van aard. Omdat de toestand van patiënte in de nacht voorafgaande aan de euthanasie acuut verslechterde en zij voortdurend het gevoel had te stikken, werd besloten patiënte te sederen met dornicum en morfine.

Het lijden van patiënte bestond uit hevige pijn en toenemende, ernstige benauwdheid. Patiënte, die altijd zeer sportief was geweest, was nergens meer toe in staat. Zij leed onder de uitzichtloosheid van haar situatie en het verlies van waardigheid en autonomie.

Patiënte ervoer haar lijden als ondraaglijk. De arts was ervan overtuigd dat het lijden voor patiënte ondraaglijk en naar heersend medisch inzicht uitzichtloos was. Gezien de toestand van patiënte werd in de nacht voorafgaande aan het overlijden door de dienstdoende arts van de huisartsenpost besloten haar te sederen. De arts achtte het inhumain om patiënte de volgende dag te laten ontwaken om haar nogmaals te vragen haar ondraaglijk lijden te bevestigen.

Er waren geen voor patiënte aanvaardbare mogelijkheden meer om het lijden te verlichten.

Uit de stukken kan worden afgeleid dat de arts en de specialisten patiënte voldoende hebben voorgelicht over de situatie waarin zij zich bevond en haar vooruitzichten.

b. Verzoek tot levensbeëindiging

Patiënte had eerder met de arts over euthanasie gesproken. Zij had daarbij ook aan de arts een schriftelijke wilsverklaring overgelegd.

Twee weken voor het overlijden heeft patiënte de arts om daadwerkelijke uitvoering van de levensbeëindiging verzocht en haar verzoek vervolgens nog meerdere keren herhaald. Een dag voor het overlijden, toen patiënte nog goed aanspreekbaar was, heeft zij op ondubbelzinnige wijze herhaald dat zij euthanasie wenste. Volgens de arts was er sprake van een vrijwillig en weloverwogen verzoek.

c. Consultatie

De arts raadpleegde als consulent een onafhankelijke SCEN-arts. De consulent bezocht patiënte één dag voor de levensbeëindiging nadat hij door de arts over patiënte was geïnformeerd en inzage had gekregen in de relevante medische documentatie.

De consulent gaf in zijn verslag een samenvatting van de ziektegeschiedenis en de aard van het lijden van patiënte.

In zijn verslag kwam de consulent mede op basis van het gesprek met patiënte tot de conclusie dat aan de zorgvuldigheidseisen was voldaan.

d. Uitvoering

De arts heeft de levensbeëindiging op verzoek uitgevoerd met de middelen, in de hoeveelheid en op de wijze als aanbevolen in de KNMG/KNMP Richtlijn Uitvoering euthanasie en hulp bij zelfdoding van augustus 2012.

3. BEOORDELING

De commissie toetst achteraf het handelen van de arts aan de hand van de zorgvuldigheidseisen vastgelegd in artikel 2 van de Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding. De commissie overweegt of er naar heersend wetenschappelijk verantwoord medisch inzicht en naar in de medische ethiek geldende normen aan de zorgvuldigheidseisen is voldaan.

De commissie stelt vast dat in casu de KNMG-richtlijn 'Euthanasie bij een verlaagd bewustzijn' van toepassing was aangezien vóór de sedatie werd ingezet patiënte de arts op ondubbelzinnige wijze om euthanasie had verzocht, er reeds een gesprek had plaatsgevonden tussen patiënte en de consulent, die oordeelde dat aan de zorgvuldigheidseisen was voldaan en de arts voornemens was het verzoek van patiënte in te willigen. Wellicht ten overvloede merkt de commissie op dat de aanwezigheid van een schriftelijke wilsverklaring in het onderhavige geval dan ook niet bepalend was.

Gelet op bovenstaande feiten en omstandigheden is de commissie van oordeel dat de arts tot de overtuiging kon komen dat er sprake was van een vrijwillig en weloverwogen verzoek van de patiënte en van uitzichtloos en ondraaglijk lijden. De arts heeft de patiënte voldoende voorgelicht over de situatie waarin deze zich bevond en over haar vooruitzichten. De arts is met patiënte tot de overtuiging kunnen komen dat er voor de situatie waarin zij zich bevond geen redelijke andere oplossing was. De arts heeft tenminste één andere, onafhankelijke arts geraadpleegd, die patiënte heeft gezien en schriftelijk zijn oordeel heeft gegeven over de zorgvuldigheidseisen. De arts heeft de levensbeëindiging op verzoek medisch zorgvuldig uitgevoerd.

4. BESLISSING

De arts heeft gehandeld overeenkomstig de zorgvuldigheidseisen bedoeld in artikel 2 lid 1 van de Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding.